

יומן מסע

מאת: מעיין לילך

מבוא:

היי, קוראים לי מעיין לילך. אני בת 14 (כמעט 15), לומדת בכיתה י' בחולון. מאז שנולדתי, אחד הדברים המשמעותיים בחיי היה התיאטרון (הגיוני בסך הכל, מעצם העובדה שיש לי שני הורים שחקנים). אני זוכרת את עצמי מאז ומתמיד, מעלה הצגות בבית, משחקת דמויות ומשחקת בהופעות עם אחים שלי. התיאטרון תמיד תפס חלק בחיי, והייתי שמחה שיהיה תמיד חלק בחיים שלי. כיום כשאני עוד שבועיים בת 15 אני יכולה להגיד בלב שלם שזאת אחת האהבות הכי גדולות בחיים שלי גם היום. ההבדל היחידי מבעבר הוא שהיום להעלות חצי הצגה בסלון עם איפור מזעזע ושמלות ששאלתי מאמא שלי, לא ממלא לי את המקום בלב שמכיל את תשוקתי לתיאטרון. ולכן, החלטתי לפתוח במסע, מסע בו אני אתעמק בתיאטרון, ואעסוק בו אבל הפעם בצורה רצינית, בלי חצאיות שאולות ודמויות הזויות (טוב אולי עם קצת דמויות הזויות).

יומן המסע הבא הולך לעסוק כולו בעשייה בתיאטרון, בלמידת התיאטרון וחקירתו לעומק. מטרתו בתהליך אותו אעבור הן: לחקור, ללמוד, להסיק, ולהשכיל בעת למידת התיאטרון.

יומן המסע הזה הולך ללוות אותי במהלך כל התהליך. ביומן המסע אני עומדת לשתף חוויות, דעות ומסקנות בקשר לדברים שאלמד בנושא התיאטרון, במטרה שיוכל אולי לשמש בעתיד כעזר לאנשים שאוהבים תיאטרון ואינם יודעים כיצד להתחיל ללמוד עוד עליו.

את המסע שלי החלטתי להתחיל לערוך באמצעות מחקר קטן. חקרתי מעט על התיאטרון, על ההיסטוריה שלו, על קיומו בחיינו כיום וקיומו בעבר, למה הוא טוב ולמה בכלל הוא נוצר. בעת החקירה קיבלתי המון תשובות על שאלות שאפילו לא חשבתי לשאול, ואני חושבת שהן הצליחו להעצים את אהבתי לתיאטרון אף יותר. את מסקנותי ואת שלל החומר שריכזתי צירפתי ליומן, כשלב הראשוני במסע.

השלב השני במסע היה עבורי הצורך לארגן בצורה מסודרת את כלל המשימות והדרכים בהן אלמד שבוע לאחר שבוע. אני בורכתי בשני הורים שחקנים וסבא במאי, כך שאת העברת השיעורים המעשיים היה פשוט לארגן, אפילו לאור התקופה. כל שבוע אעלה ליומן מסקנות, הערות וחוויות מהשיעורים שהורי יעבירו לי, וזהו עבורי השלב השלישי (מעבר השיעורים המעשיים).

לבסוף, ארכז את כל החוויות שעברתי בתהליך המסע הפרטי שלי, כדי שאולי יום אחד אוכל לעזור, או אפילו רק להוות השראה לעוד אדם כמוני שפשוט אוהב תיאטרון.

תוכן עיניינים

2	מבוא
3	תוכן עיניינים
4	מחקר
5	שיעור 1
7	שיעור 2
8	שיעור 3
10	שבוע 4
11	שבוע 5
14	שבוע 6
16	סיכום

מחקר:

במהלך עשיית המחקר העיוני עלו לי שאלות רבות, לכל שאלה ניסיתי למצוא תשובה.

מהו תיאטרון ומה מקור התיאטרון בישראל?

תיאטרון - העלאת מחזות על הבימה.

התיאטרון היה מאז ומעולם אומנות עממית שכיוונה ללב הקהל הרחב, האופי הבימתי, מרכיבי העלילה והאמצעים האומנותיים השונים.

שורשי התיאטרון העברי הם במסורת התיאטרוןית מערבית, כפי מקומות רבים אחרים בעולם, אך ישנם מקומות בהן התפתחה תרבות תיאטרון ללא קשר לתרבות היוונית כגון, הודו וסין.

לתיאטרון, ישנו קשר הדוק עם התקופה, וניתן לראות שיקופים של אירועים תקופתיים בתיאטרון בתקופות שונות.

מה מקומו של התיאטרון בחיינו כיום?

בעידן שבו קיימת גישה לתוכן אינסופי וישבו אומנות הקולנוע ממשיכה לצבור תאוצה, להתפתח ולהוות מרכז ענייני האנשים בזמנם הפנוי, נשאלת השאלה, מדוע קיים עדיין התיאטרון הבימתי?

הצגות תיאטרון המתקיימות פנים מול פנים, מתאפשר הקשר הבלתי אמצעי בין חלל הבמה, הקהל, והשחקנים. קשר זה תורם רבות לקסם הבימתי, קשר זה מעורר רגש, מחשבה ודמיון חוצה גבולות.

מהם מרכיבי ההצגה הטובה?

אין הגדרה מדויקת להצגה טובה, אחד מהדברים היפים בתיאטרון, הוא שאינו מדע מדויק, אינה נוסחה להצלחה, אך כן יש דברים שחייבים להתקיים על מנת שהצגה טובה תוכל להתקיים, והם: גל מרכיבי ההצגה יחד (השחקנים, במאי, מחזאי, תאורן, תפאורן כותב מוזיקה, מלחין, מעצב התלבושות וכו') צריכים להתמזג יחד בהרמוניה לכדי חוויה תיאטרוןית שלמה, להוציא את הצופים בהצגה שונים מעט מאיך שנכנסו.

מהי אימפרוביזציה?

אומנות האילתור התיאטרלית, שמקורה בארה"ב, והתקדמה רבות בעזרת "דל קלאוז, אשר יצר מבנה של מופע מאולתר בו אין הפסקות כלל. המופע מתחיל מהצעה של מילה אחת בלבד שנזרקת מהקהל וממנה השחקנים יוצרים מחזה המורכב מסטצנות הלקוחות כולן מדמיונם הפרוע.

מה ניתן לעשות באמצעות אימפרוביזציה?

ישנם שלל דברים שיכולים להיעשות באמצעות השימוש באומנות האימפרוביזציה, כגון (מופעי בידור כמובן). שיטות טיפול שונות בחרדה חברתית באמצעות אימפרוביזציה, שכן השפעת המשחק על נפש האדם מקנה יכולת לתקשר ולהשתחרר. בני אדם לומדים באמצעות המשחק לשלוט ביכולת להחצין כוונות ורגשות ולבצע תקשורת בין אישית.

שיעור ראשון:

טוב, סוף סוף הרגע הגיע, ועברתי את השיעור הראשון באימפרוביזציה בצורה רצינית. אם להיות כנה, הוא ממש לא הלך כפי שציפיתי.

הציפייה שלי אולי היתה לצחוק המון, להשתטות ולהיכנס לראשן של דמויות הזויות, אך הורי (שיודעים קצת יותר ממני), החליטו כי שיעור התיאטרון הרציני הראשון שאני עוברת בחיים שלי לא אמור להיראות כפי שדמיינתי במוחי (וטוב שכך).

התחלנו את השיעור בחימום ארוך, ממש כמו חימום של ספורט לכל חלק בגוף. התחלנו מחימום לראש ולפלג הגוף העליון, לכתפיים, ידיים ולחזה, ועברנו לפלג הגוף התחתון, למותניים, ולרגליים. אני מצאתי את זה מעט מוזר, כי הנחתי שאני בדרך לשיעור תיאטרון, לא ספורט, אז שאלתי את אימי לשם מה כל החימום הארוך. אימי אמרה לי דבר שבדיעווד נשמע מאוד הגיוני, על הבמה בתיאטרון, העבודה מתרחשת לא רק בראש, כשאתה נכנס לדמות כלשהי העבודה מתרחשת בכל שריר קטן בגוף, כל תזוזה קטנה משפיעה על אמינות המשחק שלך.

את התרגיל הראשון התחלתי במשחק ושמו 'א' ב', אותו שיחקתי ובעיקר ראיתי משוחק המון פעמים בחיים. זהו משחק אימפרוביזציה מאוד מוכר, וכך הוא הולך: השחקן נמצא בדמות ומספר סיפור כלשהו, בעת שהשחקן מספר סיפור המנחה אומר אותיות מדי פעם, כאשר נזרקת אות לאוויר, על השחקן להתחיל את המילה הבאה אותו יגיד לפי האות אותה המנחה אמר תוך כדי שמירה על הסדר הכרונולוגי של הסיפור אותו מספר (הסיפור מומצא במקום כמובן אך צריך להישמע הגיוני- לזו דווקא מבחינה ריאלית אלא הגיוני מבחינה כרונולוגית).

למען האמת, חשבתי כי המשחק הזה ילך לי בצורה קלילה ונחלתי אכזבה כשהבנתי שאינני כל כך טובה. המטרה של המשחק היא שהסיפור יראה כאילו הוא כבר קיים, לא כאילו הוא מומצא, ולכן אין לתת לאותיות אותן המנחה אומר להפריע לנו, המטרה היא להצליח גם להתחיל את המילים לפי האותיות אותן המנחה אומר וגם לשמור על הסיפור בקצב סדיר ללא תקיעות. לצערי, אני נתקעתי מס' פעמים בעת התרגיל.

המסקנה איתה יצאתי מהתרגיל והמסקנה שאיתה יצאתי היא כי בתרגיל כזה תמיד עדיף לחשוב כמה שפחות, הכוונה היא כמובן לא לחרבש סיפור שישמע חצי הגיוני אלא לא לדאוג לגבי האותיות, לזרום איתן ולאמץ אותן כעזר לסיפור. לא צריך להיבהל מהן.

התרגיל השני היה להיכנס לדמות של נערה שנואמת נגד הלימודים בזום, למען האמת עשיתי את התרגיל הזה שלוש פעמים, כל פעם עם הנחייה אחרת לשינוי משהו בדמות. ראשית נאמתי, מול בני נוער בהפגנה ומול עיתונאים נגד המשך הפעילות בזום, התרגיל היה די מוצלח אך קיבלתי הערה כי אני זזה מעט יותר מדי עם הגוף ועדיף שאנסה לזוז פחות. בפעם השנייה קיבלתי הנחייה לעשות בדיוק אותו דבר רק כשהפעם להשתמש בעיקרון החיים או מוות בתיאטרון. לחשוב כי לדמות שלי יש אג'נדה של "חיים או מוות" מאחורי הדבר שעושה (אם יקרה ככה אז... אם לא יקרה בצורה ההיא אז...)

ממליצה מאוד להשתמש בטכניקה הזו מכיוון שאני חשתי שינוי משמעותי ביותר כשהשתמשתי בה, יצא ממני המון רגש.

בפעם השלישית דמיינתי כי אני אותה נערה רק שהפעם אני לא נואמת אל מול קהל של אנשים אלא יושבת אל מול מקבל החלטות מאוד בכיר (שר החינוך לדוגמה) והבאנו לי מניע אישי. השתמשנו בעיקרון "החיים או מוות" ונתנו לדמות שלי סיפור רקע, הדמות שלי חייבת כי השר יקשיב לה וכי השיחה תשפיע עליו כי אח שלה נכנס להתקפי חרדה בגלל הלימודים בזום (כמובן שזה סיפור קיצוני ביותר אך זה עיגל לנו את הדמות ונתן מניע אישי).

ולבסוף, עשיתי את התרגיל בתור נערה חמומת מוח, שמודעת לכך שהיא אמורה להיות מנומסת מכיוון שהיא מדברת לשר במעמד בכיר ביותר ולכן היא משתדלת לשמור על עצמה מרוסנת. בפעם

הזו הייתי מאוד עצבנית וקפוצה הדמות השפיעה עלי ואני חושבת שהקטע הלך לי טוב מאוד יחסית לכך שהדמות שונה ממני ביותר.

התרגיל האחרון בו עסקנו היה "בעד ונגד", בעצם הבעתי את דעתי על נושא מסוים, כמו על השמנה או צמחונות, וכל פעם שההורים אמרו לי החלפתי צד בהבעת הדעה, פעם הייתי בעד ופעם הנגד, הניגוד היה מאוד מצחיק מכיוון שכל פעם שהחלפתי צד הייתי צריכה לשלול את הטענה הקודמת.

לסיכום, אני חושבת שהדבר הקשה ואולי החשוב ביותר בתיאטרון הוא להשתחרר, לתת לעצמך לפרוץ גבולות ולהתבטות בקיצוניות מבלי להיות מובך כלל, ולהבין כי הדמות היא לא אתה ומותר ורצוי שתפרוץ גבולות.

שיעור 2:

אל השיעור ה-2 באתי בהתרגשות, לאחר שנהינתי ולמדתי כל כך הרבה בשיעור הראשון הייתי מוכנה ומוצפת להתרגשות רבה להתחיל עם השיעור.

את השיעור התחלנו במתיחות כלליות של כל הגוף, ממש כמו בשיעור הראשון, ולו הוספנו חימום קולי - הגיית אותיות א', ב' כשהלשון בולטת כלפי חוץ, וכשהגייתי אותיות שורקות השתמשתי רבות בסרעפת.

התרגיל הראשון אליו ניגשנו נקרא: "חפץ כחפצך", בתרגיל, לוקחים חפץ מסוים ועושים בו שימוש אחר באמצעות הדימיון. וכן, זה מהנה בדיוק כפי שזה נשמע ואף יותר. התרגיל היה כל כך מצחיק וזורם וניהינתי מכל שנייה ממנו, לא רציתי שייגמר. התרגיל המחיש לי את חשיבות ההנאה מהמשחק כדי ליצור משחק מרגש וטוב באמת. הבנתי, שכמו המון דברים בחיים, גם איכות ביצוע תרגיל משחקתי תלויה רבות ברמת ההנאה שהפקתי מהתרגיל. אתן דוגמה של חפצים בהם עשיתי שימוש (חבל בתור נחש, גזר בתור מיקרופון).

התרגיל השני היה תרגיל בו לקחתי קטע טקסט וקראתי אותו כמכתב פרידה, כמונולוג (יחסית דרמטי). התרגיל הלך יחסית טוב, הרשתי לעצמי להשתחרר בו וללכת איתו עד הסוף, והתוצאה היתה מעולה, הסיטואציה היתה דרמטית ומוגזמת ומצחיקה ביותר. ההמלצה הטובה ביותר שאוכל לתת לתרגילים מהסוג הזה היא להשתחרר, לתת לעצמך ללכת עד הסוף (גם אם זה נראה מגוחך מהצד, ככה זה הכי כיף).

התרגיל השלישי והאחרון לשיעור זה נקרא "מתנה שקופה", בתרגיל זה בעצם קיבלתי דבר מה בפנטומימה, ועלי היה להסביר מהו הדבר שאותו קיבלתי בפירוט. התרגיל היה נחמד מאוד וגרם לי להפעיל את הדמיון, הרגשתי כי מדי פעם נתקעתי מעט, אבל מיד לאחר מכן מצאתי איזה דבר נוסף להסביר עליו שפתח לי דלת לעוד המון תיאורים. אני מאמינה שזהו תרגיל שכדי להיות טובה בו באמת עלי לתרגל אותו רבות, ולהשתפר בו יוביל לשיפור במיומנויות האימפרוביזציה שלי, משום שהתרגיל דורש המון מחשבה מהירה וספונטנית.

לסיכום, נהינתי מאוד בשיעור ואני מרגישה כי למדתי ממנו הרבה, והוא הוביל אותי צעד נוסף וחשוב, בתהליך שאני עוברת ושמחה מאוד שעברתי אותו.

שיעור 3:

התחלנו בשיעור החימום קולי גופני ארוך יחסית, והרגשתי ממש מוכנה להתחלת השיעור.

התרגיל הראשון התחיל כשאמרו לי להתחיל לספר סיפור ולאחר שבחרנו שם לסיפור התחלתי לספר אותו, תוך כדי שההורים שלי נתנו לי אותיות באמצע ועל פי האותיות התחלתי משפטים. התקשתי מעט לפעמים לעקוב אחרי האותיות כשהמהירות גברה, לפעמים היה קשה לשייך מילה לסיפור אותו סיפרתי אך נהנתי מאוד. מהלימוד שלי מצאתי כי הדבר שהכי עזר לי היה לצאת מקיבוען בעת שסיפרתי את הסיפור. כשזורמים עם המילים שנותנים לך ולא נשארים מקובעים בתוך הסיפור המובנה שחשבת ותכנתת לספר הכל הולך בצורה פשוטה יותר.

התרגיל השני היה כשהביאו לי מוצר שלא קיים באמת (ההורים שלי המציאו מוצר דמיוני) ואני הייתי צריכה לשכנע אותם מדוע הם זקוקים לו ולנסות למכור אותו. התרגיל היה מאוד מעניין והיה נחמד לראות איך אני מנסה לשכנע את ההורים שלי, לפעמים היה מעט קשה להמציא למוצר היבטים חיוביים שבזכותם כדאי לקנות את המוצר אך היה מצחיק לראות אותי מנסה.

התרגיל השלישי היה אמת ושקר, הייתי צריכה לספר 2 סיפורים שאחד מהם אמת והשני שקר ושההורים שלי יחשבו שהאמת היא שקר והשקר אמת. היה לי קשה להחליט כיצד לבצע את התרגיל, שכן ההורים שלי מכירים אותי מהשנייה בה נולדתי ולכן קשה לשקר להם, במיוחד בנוגע למקרים שקרו לי. לבסוף החלטתי לפרט מדי את הסיפור האמיתי ולנסות להפוך את הסיפור השקרי ל"חשוד" בצורה מעט מוגזמת אך כמעט לא מורגשת והצלחתי לעבוד עליהם! נהניתי מאוד לראות כיצד אני יכולה לעבוד עליהם כי במציאות אני מעולם לא משקרת להם בגלל שיש בינינו מערכת יחסים מאוד כנה ופתוחה.

התרגיל האחרון היה תרגיל חיקוי, חשבתי על דמות חמש דקות ולאחר מכן ניסיתי לחקות אותה החל מתמונות פנים לקול, לאטיטוד ולטון שלה, החלטתי לחקות דמות מהסדרה "זאת זאת", סדרה קומית ישראלית שאני מאוד אוהבת יודעת לחקות את הקול שלה בצורה ממש ממש טובה, והתוצאה היתה מאוד מאוד מצחיקה. הקול בהחלט עזר לי בתרגיל אך את שאר ההיבטים היה לי מעט קשה לחקות. היה מאוד מצחיק ובסופו של דבר זה היה התרגיל ממנו הכי נהניתי.

לסיכום, השיעור היה מהנה ביותר ומצחיק ביקורת ואני מרגישה שלמדתי ממנו המון.

שבוע 4:

שאלות לראיון

- מתי התחלת להתעניין בתאטרון? מילדות הייתי הקומי במשפחה, היינו נס
- כיצד ההחלטה להיות שחקן התקבלה בבית?
- מתי הבנת שזהו המקצוע בו תרצה לעסוק?
- האם היה קשה להיות בתחום התיאטרון לאור התקופה?
- האם היה לך קשה לקבל תפקידים?
- כיצד מוצאך השפיע על דרכך בתיאטרון?
- ספר על השינוי שהתרחש במהלך השנים במקצוע.
- איזה תפקיד הכי נהנית לגלם?
- מה היו קשייך? ספר על רגע קשה שאתה זוכר
- האם אתה חושב שאתה יותר שחקן קומי או דרמטי?
- כיצד המקצוע השפיע על חייך?
- מה הדבר הכי משמעותי שאתה חושב שלמדת אחרי כל השנים דרך העיסוק בתיאטרון?
- האם שקלת לוותר בזמנים מסוימים ולהמיר מקצוע?
- לאילו אנשים היית ממליץ לעסוק בתיאטרון?
- ספר על המעבר שלך משחקן לבמאי.
- עם מי אתה מתייעץ?
- ממה אתה נזהר?

שבוע 5:

מתי התחלת להתעניין בתאטרון?

"מילדות הייתי הקומי במשפחה. היינו נפגשים כל שבת ויושבים סביב השולחן והייתי משתטה ומופיע והם בעצם היו הקהל הראשון שלי, כך שתמיד התעניינתי בתחום. אני זוכר שפעם לא היו שמיכות פוך, רק אנשים שקיבלו בחו"ל או היו עם הרבה כסף ואפילו ארון עוד לא היו לנו אלא ארגז בגדים, והיה לילה קר. לקחתי בגדים והערמתי על עצמי שכבות על גבי שכבות ואני זוכר איך הייתי נראה שמנמן, הייתי נראה עגול לחלוטין, ונחנקתי מרוב חום ואני זוכר את סבתא שלי מתפקעת, לא יכולה לעצור את הצחוק."

כיצד ההחלטה להיות שחקן התקבלה בבית?

"הבית שלי היה מאוד יוצא מן הכלל, ההחלטה התקבלה בטוב לגמרי, המשפחה שלי היתה פתוחה מאוד וההורים קיבלו את זה. אני זוכר ששאלו אותי "שחקן מה זה המקצוע הזה?" פעם אחת והגבתי בהומור, ומאז שחררו ממני. פעם אחת גם סבתא חיה (סבתא שלי אשתו של סבא זכרונה לברכה), היתה עם אבא שלי, הם היו קרובים מאוד והוא שאל אותה "מה זה המקצוע הזה שחקן? אולי תדברי איתו" והיא אמרה לו שאם הוא היה צעיר, לא היה רוצה להיות שחקן? הוא צחק וכך נגמרה השיחה."

מתי הבנת שזהו המקצוע בו תרצה לעסוק?

"תמיד אהבתי מאוד תיאטרון, תמיד הייתי במודעות למקצוע, אני זוכר שבתיכון הביאו לנו דף שבו היינו צריכים למלא איזה מקצוע או רוצים לעסוק בו בעתיד, ואני רשמתי במקום הראשון שחקן ובמקום השני עורך דין. הייתי רואה סדרות עם סנגורים ועורכי דין, ואני חושב שיש המון משחק בתחום הזה. בסוף דיונים משפטיים הסנגורים היו עושים נאומים ארוכים ומביאים נימוקים וטענות, אם האדם היה שחקן מוצלח כך גם היה סנגור טוב יותר, כך שגם המקצוע הזה היה קשור לאהבה שלי לתחום התיאטרון."

האם היה קשה להיות בתחום התיאטרון לאור התקופה?

"מאוד, היה מאוד קשה. אני חושב שיותר מהגזענות של אנשים היתה בהם אמונה אמיתית. אנשים לא יכלו לדמיין שיהיה שחקן שישחק אבא מגזע אחד וילד מגזע אחר, גם נישואים מעורבים לא היו אז פופולריים. הנישואים שלי ושל חיה (סבא תימני וסבתא היתה הונגריה) לא היו דבר נורמטיבי, אבל אני האמנתי בדברים אחרים. כל המחזות היו מתורגמים, אחדים יו המחזות הישראלים ובתימן לא היו תיאטראות, רוב התיאטרון הגיע מהמזרח, כך ששם לא היו אנשים מן המערב, דבר שהקשה עוד יותר עלי ועל אנשים שחוו אפליה כמוני."

האם היה לך קשה לקבל תפקידים?

"כמובן, האפליה לא היתה מכוונת אך כפי שסיפרתי היתה בעיה מאוד גדולה. כשהתחלתי הייתי משחק תפקידונים והתחלתי לקבל הכרה, אני זוכר שהמנהל של הבימה באותה תקופה היה רוסי כזה, והוא היה משתתף לעיתים בערבי תיאטרון, ואז התקשורת לא היתה כמו היום אז הכל עבר מפה לאוזן וגם אני הייתי מגיע לערבי תיאטרון שהיו מתקיימים ברעננה שם גדלתי ויום אחד שמעתי כי המנהל של הבימה שיבח אותי באחד מן הערבים, אבל לא היה מוכן להחתיים אותי כי לא היו תפקידים "שמתאימים לי". זה היה לי קשה מאוד, אני זוכר שאני ועוד כמה שחקנים הלכנו לכנסת ונפגשנו עם שר החינוך של אותה תקופה. הרבה שחקנים שעברו את מה שאני עובר חשבו שכדאי לפתוח תיאטרון שחור, כמו באמריקה, אבל אני לא חשבתי שכדאי, בעיניי זה רק היה מגדיל את ההבדלים והאפליה והרבה יותר מעניין לעשות תיאטרון מעורב, עם אוכלוסייה מעורבת ואנשים מגזעים רבים. השינוי היה איטי, שינוי לא קורה בשנייה זה תהליך."

ספר על השינוי שהתרחש במהלך השנים במקצוע.

"היה שינוי גדול, אני חושב שעיקר השינוי החל כשנכתבו מחזאות ישראלים, שכן החברה הישראלית בנויה מהמון סוגי אזרחים מגזעים רבים, כך גדלו התפקידים, אבל השינוי החל דור לאחר מכן, הוא היה איטי."

איזה תפקיד הכי נהנית לגלם?

"היו שניים אני חושב. היה לי תפקיד גדול מאוד ב"זה מסתובב", זה היה מחזה שהמחזאי נתן לי לקרוא וריגש אותי עד דמעות. את המחזה הזה ניסו להגיש לתיאטרות רבים ולא קיבלו אותו, גם הרבה שחקנים לא קיבלו אותו. אבל אני דחפתי ודחפתי אותו ולא הסכמתי לוותר עליו, ולבסוף אני חושב שעשינו בערך אלפיים הצגות שלו, הוא היה מוצלח מאוד, והביא הד גדול, אחד הדברים שהביאו להכרה שלי, לאחר שהמחזאי נפטר, העיליתי את ההצגה שוב כשאני שיחקתי וביאמתי, וגם אז היא הצליחה.

היה עוד מחזה שאני ממש נהייתי בו, גם בו היה לי תפקיד גדול מאוד, אני לא זוכר את שמו עכשיו אבל הוא היה בנושא הגזענות באפריקה, והעלנו אותו באולם פרינג' (שאני מאוד אוהב מכיוון שזה נותן לי חופשיות מחשבתית ויצירתית), ומרוב שהוא היה טוב הוא עבר גם להבימה הרגיל לאולם קטן."

האם אתה חושב שאתה יותר שחקן קומי או דרמטי?

"אני בן אדם מאוד קומי אך אני עושה המון מחזות דרמטיים, אבל אני תמיד מנסה לאזן. כשאני עושה מחזה דרמטי אני תמיד מנסה להוסיף מעט קומדיה, וכשאני עושה מחזה קומדי (כמו המחזה בו הכרנו את אבא שלך), אני מוסיף רבדים שלא יהיה רק צחוק צחוק אלא גם עומק. אני הייתי קורא לעצמי טרגי קומי."

מה הדבר הכי משמעותי שאתה חושב שלמדת אחרי כל השנים דרך העיסוק בתיאטרון? א

"ני חושב שאולי להאמין במה שאתה עושה, זה יגרום להצלחה. כשהייתי עושה מחזות לא היה לי אכפת מבקורות, זה זכותם של המבקרים אם אני שלם עם המחזה אין סיבה שביקורות יפריעו לי, אך כשהיה דבר בו לא הייתי בטוח במחזה והיו נותנים לי ביקורת עליו, אז הייתי אומר וואלה, אז זה באמת השפיע עליי."

האם שקלת לוותר בזמנים מסוימים ולהמיר מקצוע?

"כן, היה קטע קצר בחיים שלי, בערך באמצע הקריירה, בו היה לי קשה מאוד מבחינה כלכלית. שכרתי חנות תכשיטים קטנה (מכיוון שאני מאוד אוהב ליצור) והחלטתי שהתיאטרון ייקח חלק קטן יותר בחיים שלי, בנוסף. הדבר שגרם לי להבין שאני רוצה להמשיך רק בתיאטרון היה שבסוף החודש ההוא קיבלתי את הפרס הראשון שלי בתור במאי ופרס בתור שחקן, וחלו כל מני שינויים בחיים שלי וזה גרם לי להבין שמקומי בתיאטרון."

לאילו אנשים היית ממליץ לעסוק בתיאטרון?

"יש אמרה, אם אתה יכול לחיות בלי זה אל תעסוק בזה. אני חושב שאני עומד מאחוריה, ואני חושב שזה נכון לכל מקצוע."

ספר על המעבר שלך משחקן לבמאי.

"זה היה מעבר יחסית טבעי. תמיד היה לי איזה שהוא חלק בבימוי גם בהיותי שחקן, תמיד היה לי חשוב לבטא את עצמי. כשמשו לא היה נראה לי הייתי אומר, אז המעבר היה טבעי לגמרי."

עם מי אתה מתייעץ?

"אני לא ממש מתייעץ, אני די מחליט בעצמי, אם אני רוצה לדבר עם מישהו כשאני לא יודע מה לעשות, זה יותר בשביל להסיק דברים מהשיחה ופחות בשביל לקבל עצה, אבל כשאני רוצה לדון, הייתי עושה את זה בעבר עם חיה והיום עם אלה לדוגמה (סבתא שלי ז"ל, ובת זוגתו שהיתה איתו עוד לפני שנולדתי)."

שבוע 6:

השבוע עברתי את שיעור התיאטרון האחרון לאתגר. רגשותי היו מעורבים, מצד אחד, הייתי שמחה (לא, לא הייתי שמחה "להיפטר" מן האתגר) אלא, על ההדמנות שניתנה לי להתחיל את האתגר הזה, שכן הייתי יכולה לבחור לבצע אותו על כל תחום בעולם והנה, בחרתי דווקא בתיאטרון. והתחלתי ללמוד תיאטרון כפי שתמיד רציתי. מצד שני, הייתי מעט עצובה, כבר זמן רב שכולי שקועה בתוך האתגר והיה מעט עצוב לשחרר ממנו כך, אך מהר מאוד הבנתי שאולי מבחינת בית הספר, והגשת היומן מסע אני אפסיק אך את הדרך שלי, הדרך אותה אני עוברת כבר כמה שבועות, אני לא עומדת להפסיק, המסע עוד לא נגמר, אני הולכת לקחת את הפלטפורמה שניתנה לי ולהמשיך וללמוד ולהעמיק עוד בתיאטרון.

טוב, אז לאחר פסקת ההתחלה המאוד תמציתית שרשמתי, אתחיל לספר קצת על השיעור האחרון. השיעור התחיל, כמובן שוב במתיחות מכף רגל ועד ראש, בחימום גופני מעמיק הכנה של הגוף וכן חימום קולי קל.

התחלנו עם שני תרגילי "כניסה לדמות":

בתרגיל הראשון התחלתי להסתובב בחדר כמה פעמים, וכל פעם נתתי לאיבר אחר להוביל, כל איבר שבחרתי להוביל איתו חיבר אותי לדמות שלמה מלאת רבדים, לדוגמה, יכולתי ללכת עם חזה רחב ולהיות דמות מאוד בטוחה בעצמה ומרתיעה, וליצור לה סיפור רקע שלם.

מאוד נהינתי מן התרגיל היה מאוד מעניין לראות את השייך של המוח שלנו בין איבר סגנון הליכה עמידה לדמויות. התרגיל היה אפילו מעט קשה שכן, לקחת איבר ולהפוך אותו לדמות עם סיפור חיים שלם, מניעים, מחשבות.. הוא איתגר לא פשוט בכלל, ואני חושבת שלמדתי מן התרגיל המון, ולפעמים צריך פשוט לעקוב אחרי מה שיוצא לנו מהפה ורק אחר כך לחשוב, האסוטציאציות שלנו ותחושות הבטן הן מאוד נכונות, ולפעמים מחשבה יתרה עלולה לעקב את הדמיון שלנו.

התרגיל השני נקרא "כיסא הקסמים", בתרגיל הזה ישבתי על כיסא (לתרגיל קוראים "כיסא הקסמים בכל זאת..), והתחלתי לענות על שאלות בתור דמות דמיונית. המנחה (אמא שלי), שאלה אותי שאלות ואני ענית על כל השאלות בתור הדמות. התרגיל הזה דרך המון אילתור ובאמת להיכנס לדמות, אין פה דרך אחרת הייתי חייבת להישאר בתוך הדמות בכל עת כדי להוציא מעצמי תגובות אמיונות בתור הדמות שבחרתי.

התרגיל השלישי נקרא: "מחר יום שלישי?!", כשמו כן הוא- מוגזם ביותר. מטרת התרגיל היא לעשות סטצנה (אני עשיתי אותה עם ההורים שלי), וברגע שאומרים את המילים (לדוגמה: מחר יום שלישי), המשתתף צריך להגיב בצורה מוגזמת לחלוטין, לא משנה מה מתרחש בסצנה. התרגיל היה קורע מצחוק, כשאני וההורים שלי עשינו אותו היינו בסצנה רגועה ופתאום אבא שלי אמר כעל הדרך, "מחר יום שלישי", ואני ואמא איבדנו את העשתונות. התרגיל הוא באמת בעיקר בנוגע לשחרור, אם אתה משוחרר התרגיל יכול להיות קורע מצחוק, ואני מרגישה שאחד הדברים שהכי קשים ונדרשים במשחק הוא יכולת השחרור.

התרגיל הרביעי שעשינו הוא תרגיל הא' ב'- אחד מן התרגילים האהובים עלי בעולם. בעיקרון בתרגיל זה ישנו שחקן כמה שחקנים ומנחה, המנחה אומר אותיות והשחקנים מתחילים את המשפט שלהם ע"פ ההנחיה. תמיד מצחיק אותי לראות את אבא שלי עושה את התרגיל הזה בהופעות (אבא שלי כמובן כבר מאומן בו אוד ועושה אותו בצורה פנומנלית), אך זה תמיד מצחיק לראות אותו שוחק שיניים מדי פעם ומוציא מילים שרק הוא היה מוצא כדי ליצור משפט עם תחביר הגיוני. כאשר משחקים את המשחק הזה המצב כבר כמובן הרבה יותר מסובך, ושחיקת השיניים אולי מרגישה קצת יותר מביכה, אבל כשלוקחים את המשחק למקום של הומור (המשחק אמור להיות הומוריסטי לחלוטין), הוא אחד המשחקים הכיפים ביותר בעיניי.

התרגיל האחרון שביצענו היה תרגיל הז'אנרים, התרגיל הוא בעיקרון עשיית סצנה כלשהי בכמה ז'אנרים. מתחילים בעשיית סצנה משחקית כלשהי ולאחר מכן המנחה אומר שם של ז'אנר (לדוגמה מחזמר), מעתה והלך כל הסצנה תהיה משוחקת בסגנון מחזמרי לחלוטין עד לז'אנר הבא שהמנחה יגיד. אחד התרגילים האהובים עלי עד כה, הוא היה קורע מצחוק, וכל כך מהנה לשחק אותו. נהניתי מכל רגע ולא רציתי שייגמר. אחד הדברים שכיפים במשחק זה פריצת גבולות ושינוי מצב רוח ואנרגיות, והתרגיל הזה מרתק כי באמירת מילה פשוטה כל הסצנה נראית כמשהו חדש

סיכום

טוב, אז יומן המסע הגיע לקיצו. החוויה היתה מיוחדת לחלוטין, יש בי עצב מסוים כי נהינתי מאוד לכתוב את החוויות, התחושות, הרגשות והמסקנות שלי ולשתף את הדברים שעברתי על כתב. אני בן אדם שמאוד אוהב לכתוב ולבטא את עצמו דרך כתיבה, אני חושבת שזה כלי מעולה להביע את עצמך ואשמח לעשות עם הכתיבה משהו מתישהו בחיי. אך עם העצב יש בי בעיקר ציפייה, ציפייה להמשיך המסע, להמשיך לגלות את התיאטרון, ודרך התיאטרון אולי גם את עצמי, להמשיך עם השיעורים ועם השחרור והחופש שהם נותנים לי ולהמשיך לבטא את עצמי דרך התיאטרון ודרך הלמידה. עברתי המון באתגר הזה, ואני חושבת שהיומן הזה הוא הדרך המיטבית לרכז את חוויותי. היומן הזה מכיל הרבה יותר מרק תיעוד, הוא מן שיקוף של הרגשות והתחושות שלי, החששות וההצלחות הקטנות שלי בדרך. דרך האתגר הזה גיליתי המוני דברים חדשים על סבא שלי, שהראיון איתו היה אחד הדברים המרתקים שעברתי בחיים, אני מאוד מעריכה את סבא שלי וחושבת שהוא אדם מרתק, שמח וחכם מאוד ועם זאת, אולי לא נתתי לו לפני כן מספיק קרדיט. כשערכתי עימו את הראיון למדתי עוד כל כך הרבה דברים על החיים שלו, שמעולם לא הייתי מנחשת שעה, והמון דברים על האופי שלו שלא ידעתי לפני כן. הסתבר לי כמה הוא נחוש, חכם, פורץ דרך, עניו, ואדם מקסים ורגיש. התיאטרון פתח בפני עולם חדש, וגם אם חשבתי שחיים שלמים (לא ארוכים במיוחד אני בכל זאת בת 15, אבל בכל זאת), שסובבים סביב התיאטרון הם די והותר כדי לדעת עליו את מרבית הדברים טעיתי טעות חמורה. כבר כשקראתי את החומר למחקר העיוני שלי הבנתי כמה טעיתי, אך לא הבנתי באמת עד כמה "בורה" אני עד שהתחלתי את שיעורי התיאטרון שפתחו בפניעולם חדש לחלוטין.

מקווה שהדרך הזאת תוכל אי פעם לעזור למישהו, כי לי היא בהחלט עזרה ואני שמחה מאוד שהיא שמורה ביומן מסע שיישאר איתי עוד לשנים רבות.